

[Ministeren for offentlige arbejder]

Ved ophævelsen i 1970 af Thyborønloven fra 1946 blev det forudsat, at der blev truffet foranstaltninger til sikring af Thyborøn by. Til opfyldelse heraf og på Limfjordstangerne som helhed har staten siden 1973 anvendt 30-35 mill. kr.

Det tredje forhold af afgørende betydning for dette aktivitetsfelt er kystinspektorets udarbejdelse af tre rapporter om forholdene på strækningen fra Lodbjerg i nord til Nymindegab i syd, nemlig rapporterne »Limfjordstangerne 75«, »Thorsmindetangerne 78« og »Holmsland Klit 80«. Rapporterne er et forsøg på at se visse af de grundlæggende problemer, der er forbundet med kystbeskyttelsesaktiviteter på denne strækning, i en vis sammenhæng. De giver ikke definitive løsninger, men kan tjene som vejledning ved valg af den politik, der kan anlægges, og som basismateriale for de konkrete beslutninger, der må træffes.

2. Det forhold, der afføder den grundlæggende vanskelighed ved en beskyttelse af Jyllands vestkyst på denne strækning, er, at kysten generelt set er under tilbagerykning. Den kan være af vekslende størrelse fra strækning til strækning. Nogle steder ligger kysten fast eller næsten fast. Forholdene kan veksle i tid. Mange faktorer gør sig gældende, deres samspil er yderst kompliceret, og man kender ikke dette samspil i detaljer. En total standsning af kysttilbagerykningen er anset for en uoverkommelig opgave - i første række af økonomiske grunde. En dokumentation herfor har ikke tidligere foreligget. Rapporterne forsøger imidlertid at give en sådan. Det må understreges, at der alene er tale om en forsøgsmæssig vurdering for at illustrere de grundlæggende tekniske og økonomiske problemer, der foreligger. Med andre ord: rapporterne prøver at svare på, hvorledes opgaven i givet fald kunne tænkes løst, og hvad det ville koste.

Efter kystinspektorets opfattelse er der ikke tvivl om, at den grundlæggende foranstaltning, der må tages i anvendelse, hvis kysttilbagerykningen skal formindskes, er kystfodring, det vil sige kunstig tilførsel af materialer, typisk sand og ral, til strand og kystnær zone. Dette skal ses på baggrund af, at der ifølge rapportens teoretiske beregninger årligt føres omkring 3,7 mill. m³ materiale bort fra kyststrækningen Lodbjerg-Nymindegab. Det er hovedsagelig klitområder, der

eroderes (nedbrydes og føres bort). Klitbræmmen langs kysten og tangerne foran Limfjorden, Nissum Fjord og Ringkøbing Fjord bliver derved stadig smallere, idet tidligere tiders sandflugt, blandt andet af hensyn til foretagne bebyggelse, er standset. Sandflugt og lejlighedsvis havgennembrud sørgede tidligere for, at materialer blev transporteret fra tangernes vestside mod øst, hvorved såvel klitbræmmens som tangens bredde kunne opretholdes.

Andre foranstaltninger i form af visse faste værker kan komme i betragtning, når kysttilbagerykningen søges forsinket, men kystfodringen må efter kystinspektorets vurdering være den basisforanstaltning, der må bringes i anvendelse. Imidlertid må det fremhæves, at muligheden for at foretage en kystfodring i det omfang, der her er tale om, langtfra er en given ting. For det første er det uvist, om de nødvendige sandmængder kan tilvejebringes inden for det område, der kan komme i betragtning. For det andet er det forbundet med væsentlige entreprenørmæssige problemer at pumpe sand fra havet ind på en åben kyst. Et forsøg foretaget i 1981 har frembudt betydelige vanskeligheder.

Hvis man nu forudsætter, at de nødvendige mængder materiale kan skaffes, bliver det næste spørgsmål, hvad en standsning af kysttilbagerykningen ville koste. Kystinspektorets skønner, at der alene til kystfodring måtte anvendes godt 80 mill. kr. om året (i prisniveau juni 1980 og ekskl. moms). Hertil kommer udgifter til forskellige faste værkers anlæg og vedligeholdelse. Også en generel reduktion af kysttilbagerykningen til f.eks. 2 m om året vil kræve en særdeles betydelig årlig udgift.

Min konklusion heraf er, at der hverken teknisk eller økonomisk er fornødent grundlag for på indeværende tidspunkt som principielt mål at vælge at standse kysttilbagerykningen totalt eller over hele strækningen generelt at nedsætte tilbagerykningshastigheden væsentligt. Vi har endnu ikke den nødvendige viden til at træffe en sådan beslutning, og de økonomiske konsekvenser må anses for at være for store.

Det må bemærkes, at kystfodringsmetoden er relativt ny her i landet, og at de nærmeste års aktivitet på feltet sikkert vil bibringe os en større erfaring, som vil kunne komme til nytte på lidt længere sigt. Såvel på baggrund